

FOCAL AR FHOCAI

Scéim Comhrá Gaeilge

Tabhair an Ghaeilge dóibh freisin

Give them the language as well

Donad 4

COMHALTAS CEOLTÓIRÍ ÉIREANN

Ag cur labhairt na Gaeilge chun cinn

Promoting Our Language

AG AN RANG

Inniú déanfaidh muid ríl
 Rinne muid port inné
 Éistigí liomsa ar dtús
 Sin é an gnáthluas
 Anois seinnfidh mé go mall é
 Tabhair amach na nótaí, a Mháire
 Bainfidh muid triail as le chéile
 Tógfaidh muid é píosa ar pháosa
 Bhí sé sin go maith. Tosóidh muid arís
 Déanaigí cleachtadh ar sin anocht
 Seinnfidh muid an chéad pháosa dhá uair
 An bhfuil ceist ag éinne faoin méid sin?
 An bhfuil nóta breise sa chéad líne?
 Maith an fear. Míneoidh mé é sin daoibh ar ball
 Leanfaidh muid ar aghaidh go mall ar dtús
 Anois déanfaidh muid an dara pháosa
 Cuirfidh muid an dá pháosa le chéile anois
 Tá sibh go hanmhaith ar fad
 Cén t-ainm atá ar an ríl sin?
 Ríl na fuiseoige a tugtar sa leabhar air
 Tá ainm eile ag na seandaoine air
 An seinntear go minic é ag na seisúin?
 Seinntear go deimhin. Tá sé sa leabhar Seisúin 1.
 Ar aghaidh linn anois níos tapúla
 Ní raibh sé sin rómhaith. Coinnigí le chéile
 Bhí sé sin i bhfad níos fearr

Bain triail as leat féin anois, a Phádraig
 Anois tú fein agus Tomás le chéile
 An féidir linn é sin a sheinm arist?
 Is féidir cinnte, chomh minic is mian libh
 Anois seinnfidh muid an port a dhfhoghlaim sibh inné
 Ní dhearna sibh dóthain cleachtadh ó shin
 Fan nóiméad, beidh mé leat ar ball
 Má dhéanann sibh cleachtadh beidh sibh go maith
 Coinnigí an nóta sin beagán níos faide
 Tá sé sin beagán róthapaidh
 Níos moille le bhur dtoil
 An mbeidh muid ag glacadh páirt sa chomórtas?
 Braitheann sé sin oraibh féin go h-iomlán
 Má dhéanann sibh go leor leor cleachtadh
 Má oibríonn sibh go crua idir seo agus sin
 B'fhéidir go bhfaighidh muid an chéad áit
 Níl an rithim ceart agat
 Éist leis seo go cúramach
 Bhí an iarracht sin níos fearr
 Ceapaim go bhfuil tú ag dul i bhfeabhas
 Tóg do am - fan le do am
 Ar chuala sibh an port seo cheana?
 Tá an port seo níos feiliúnaí don bhosca
 Cuir béim níos mó ar an nóta tosaigh

<i>SINGULAR</i>	<i>PLURAL</i>	<i>SINGULAR</i>	<i>PLURAL</i>	<i>SINGULAR</i>	<i>PLURAL</i>
abair	abraí	dún	dúnaí	líon	líonaí
athruigh	athruaí	éirigh	éirí	labhair	labhraí
bailigh	bailí	éist	éistigí	mínigh	míní
bain	bainigí	fan	fanaí	múin	múiní
brostaigh	brostaí	fág	fágaí	réitigh	réití
bris	brisigí	fáigh	fáighigí	roghnaigh	roghnaí
buail	buailigí	féach	féachaí	roinn	roinní
bí	bígí	fiafraigh	fiafraí	suigh	suí
ná bac	ná baciaí	foghlaim	foghlaimí	scríobh	scríobhaí
cabhraigh	cabhraí	glan	glanaí	scrúdaigh	scrúdaí
ceannaigh	ceannaí	glac	glacaí	seas	seasaí
ceartaigh	ceartaí	iarr	iarraí	stop	stopaí
cruinnigh	cruinní	imigh	imígí	tar	taraí
críochnaigh	críochnaí	inis	insigí	téigh	téigí
cuir	cuirigí	isligh	isligí	tóg	tógaí
coinnigh	coinní	léigh	léigí	tosaigh	tosaí
déan	déanaí	lean	leanaí		

AG AN SEISIÚN

Grúpa Ceoil

- A. An bhfuil an fidil leat?
B. Níl. Cheap mé nach mbéadh aon seisiún anseo anocht.
- A. Béidh. Tá grúpa ceoltóirí ó Chraobh X istigh.
B. An bhfuair siad cuireadh?
- A. Fuair. Bhuaigh siad an comórtas do ghrúpaí ceoil faoi ocht mbliana déag.
B. Ní foláir nó tá siad go maith.
- A. Tá siad ar fheabhas.

Bosca Nua

- A. Cheannaigh mé bosca nua an lá cheana.
B. Cad a thárla don cheann a bhí agat?
- A. Ba le m'athair é. Thug mé ar ais dó é.
B. An bosca nua é?
- A. Ní hea. Fuair mé ó mo chara é.
B. Cé mhéad a thug tú air?
- A. Thug mé trí chead go leith Euro air.
B. Bhí sé sách daor.

An Fáth

- A. Cá ndeachaigh tú aréir?
B. Chuaigh mé abhaile go luath.
- A. Cé'n fáth?
B. Ní raibh aon uirlis ceoil agam.
- A. Nach bhféadfá súí síos agus éisteacht?
B. B'fhearr liom a bheith ag seinm.
- A. An mbéidh tú ag seinm anocht?
B. Béidh. Tá an bosca ceoil agam.

Ceoltóir Maith

- A. Ní fhaca mé an cailín sin anseo cheana.
B. Chonaic mise í cúpla seachtain ó shin.
- A. Is ceoltóir an-mhaith í.
B. Is ea. Tá sí an-óg.
- A. Is dócha go bhfuil sí ag freastal ar rang.
B. Ceapaim go bhfuil.
- A. Tá stíl deas aici.

Coiste

- A. Bhí mé ag cruinniú Coiste aréir.
B. Ní raibh fhios agam go raibh tú ar an gCoiste. Cé a bhí ann?
- A. Bhí an Cathaoirleach, An Rúnaí, an Cisteoir agus cúpla ball eile.
B. An bhfuil aon rud nua ag tárlú?
- A. Tá. Beidh ranganna rince ar an sean-nós ar siúl an chéad téarma eile.
B. Ó, go maith. An mbeidh siad ar siúl gach seachtain?
- A. Ní bheidh. Beidh siad ar siúl uair sa choicís ar dtús. Má bhíonn éileamh mór orthú cuirfidh muid ar siúl iad gach seachtain.

Sláinte

- P. Dia dhuit, a Mháire.
M. Dia is Muire dhuit, a Phádraig.
- P. Conas atá tú?
M. Tá mé go maith, go raibh maith agat. Conas atá tú féin?
- P. Níl mé rómhaith.
M. Ó, cad atá ort?
- P. Tá tinneas cinn orm.
M. Ar mhaith leat deoch uisce?
- P. Níor mhaith. Ba mhaith liom cupán tae le do thoil.

Am

- A. Cén t-am anois é?
B. Tá sé leathuair tar éis a deich.
- A. Tá sé in am dul abhaile.
B. Tá sé luath go leor fós.
- A. Tá m'athair ag fanacht liom sa charr.
B. An dtabharfaidh sibh síob abhaile dom?
- A. Tabharfaidh cinnte. Níl sa charr ach an bheirt againn.
B. Tá orm éirí go moch ar maidin amárach.

Amhrán

- A. Cas amhrán, a Phádraig.
P. Cén ceann?
- A. Ceann ar bith is maith leat féin.
P. Casfaidh mé ceann ar ball ag an seisiún.
- A. Cén t-am a mbeidh an seisiún ag tosú?
P. Go luath. Tá cúpla ceoltóir istigh cheana féin.
- A. Thóg mé féin an fidil liom anocht.
P. An raibh tú ag an rang?
- A. Bhí. D'fhoghlaim muid trí phort.

FOCLÓIR

Fan nóiméad	wait a minute	Abair	say
Beidh mé leat	I will be with you	Athraigh	change
Beagán níos faide	a little longer	Bailigh	collect
Cuir béim air	put emphasis on	Bain triail	try
Beagán róthapaidh	a little too fast	Brostaigh	hurry
Níos moille	slower	Bris	break
Ag glacadh	taking part	Buail	hit/strike/beat
Braitheann sé	it depends	Bí	be
Go cúramach	carefully	Ná bac	don't mind
An iarracht sin	that effort	Cabhraigh	help
Ag dul i bhfeabhas	getting better	Ceannaigh	buy
Tóg do am	take your time	Cearthaigh	correct
Cruinniú coiste	committee meeting	Cruinnigh	gather
Éileamh orthu	demand for them	Críochnaigh	finish
Aon uirlís ceoil	any musical instrument	Cuir	put
Nach bhféadfá	could you not?	Coinnigh	keep
Éirí go moch	get up early	Déan	do
Ceann ar bith	any one	Dún	shut
Sách daor	dear enough	Éirigh	get up
Ar fheabhas	excellent	Éist	listen
Ní foláir nó tá sí	she must be	Fan	wait
Ba liom é	it was mine	Fág	leave
Ba le m'athair é	it was my father's	Fáigh	get
Deanfaidh muid	we will do	Féach	look
Tabhair amach	give out	Fiafraigh	ask/inquire
Seinnfidh mé	I will play	Foghlaim	learn
Bainfidh muid triail as	we will try it	Glan	clean
Tógfaidh muid	we will take	Glac	accept
Tosóidh muid	we will start	Iarr	ask
Déanaigí cleachtadh	practise	Imigh	go
Faoin méid sin	about that much	Inis	tell
Nóta breise	extra note	Ísligh	lower
Míneoidh mé	I will explain	Lean	follow
Maith an fear	good man	Líon	fill
Leanfaidh muid ar aghaidh	we will continue	Labhair	speak
Go mall ar dtús	slowly at first	Leag	knock down
An dara píosa	the second piece	Mínigh	explain
Cuirfidh muid	we will put	Múin	teach
A tugtar air	it is called	Réitigh	settle
An seinntear é	is it played	Roghnaigh	choose
Go deimhin	indeed	Roinn	share/divide
Ag na seisiúin	at the sessions	Suigh	sit down
Níos tapúla	faster	Scríobh	write
Ar aghaidh linn	off we go	Scrúdaigh	examine
Coinnígí le chéile	keep together	Seas	stand up
I bhfad níos fearr	much better	Stop	stop
Leat féin	by yourself	Tar	come
Le chéile	together	Téigh	go away
An féidir linn	can we	Tóg	take
Is féidir libh cinnte	indeed you can	Tosaigh	begin/start
		Cuireadh	invitation